

ՎԱՍՍԱԿԻ ՀԵՔԻԱԹԸ / Հայ ժողովրդական հեքիաթներ, Հատոր VIII / Գուգարը (Լոռի), Լոռու բարբառ (խոսվածք)

Ըլել ա, չի ըլել մի սարում մի բինա ա ըլել, եղ բինումն ըլել ա տասը դագավոր, տասը դագավորից մինը խնցի ա հարել:

Դա մի տղա ա ունեցել, անումը՝ Վասակ:

Էղ մոտիկ հրեանների տղեր անցը կանչել ա, եղապատառ ա տվել.

Ասում ա.— Փետ չունեմ,— էն եղապատառ տվող կնիկը,— իմ Վասակին էլ վեկալեք, զացեք փետ բերեք:

Չորս ուրիշ էրեխա էլ Վասակի հետ են ընկնում, հինգը ֆոքով գնում են:

Մերին են դնում, որ փետ պտին անիլ, էն չորս ֆոքին դես ու դեն են վրա անցնում, որ փետ հավաքն, Վասակը դայիմ նստում ա:

Վասակին ասում են.— Դու էլ վե կաց, փետի վրա անցի¹:

Վասակը ասում ա.— Ես խի՞ եմ վրա անցնում, իմ մերը ձեզ եղապատառ ա տվել, դուք պտեք փետ անիլ:

Փետ անելիս տեղը շատ մըլոլ են անում, փետերը որ անում են, պրծնում, շլակում, Վասակին ասում են.— Շան հաշոցի վրա գնանք՝ շները կրկծեն, մո՛ լթը տեղի վրա գնանք:

Մութը տեղի վրա գնում են, տենում են մի լիս ա էրեսու: Էղ լիսի վրա գնում են, գնում են տենում են, որ ըստ մի տուն կա, եղ տան միջին մի մըրդագել պառակ կա, պառավին մի ախչիկ ունի՝ հյուրիմալաք: Վասակի աշքին դուր ա գալի: Մտիկ ա անըմ էս պառավին, որ մարդակեր ա, քշերն իրանց ուտիլ պտի:

Տեղերը շինում են, էն չորս հնգերը քնում են: Պառավը ճրաքը հանգցնում ա, մի քիչ անսաս ա անում, որ վեկենա ուտի էր տղերանցը:

Վասակի քունը տանում չի, էն տղերքը բան չեն գլխի ընկնում:

Պառավը ձեն ա տալի,— Ո՞վ ա քուն, ո՞վ ա զարթուն:

Վասակն ասում ա.— Վասակ ախապերը:

Պառավն ասում ա.— Վասակ ախապե՞ր, խի՞ չես քնում:

— Քու հավերի կձկրձոցից մարդի քուն կտանի՞ :

Պառավը գնում ա ինչ հավ կա՝ խեղդում ա:

Դրա գնացած տեղը Վասակը մի հնգորը դուս ա տանում, պահում, տեղը բերում մի փետ դնում: Էլի պառավը դի ա տալի.— Ո՞վ ա քնով, ո՞վ ա զարթուն:

Քու դագերի կձկրձոցից օքմընի քուն կտանի՞,— ասում ա Վասակը:

Նա գնում ա դագերը խեղդելու, Վասակը մի հնգորն էլ ա դուս տանում, տեղը փետ դնում: Տուն ա զալի պառավը, դի ա տալի.— Ո՞վ ա քուն, ո՞վ ա զարթուն:

Վասակն ասում ա.— Վասակ ախապերը:

— Վասակ ախապե՞ր, խի՞ չես քնում:

— Զիանու իրինջոցից օքմընու քոսն կտանի՞ :

Գնում ա պառավը ձիանոնցը ջարդում ա. դրա գնացած վախտը Վասակը մի հնգորն էլ ա դուս տանում, տեղը փետ դնում:

Պառավը եղ տուն ա զալի, դի ա տալի.— Ո՞վ ա քնով, ո՞վ ա զարթուն:

¹ Փայտ հավաքիր—Ծ. Բ.:

Վասակը դի ա տալի.— Վասակ ախափե՛րը:

— Վասակ ախափե՛ր, իսի՞ չես քնում:

— Տրվարների բռանչելուցը քունս տանում չի:

Գնում ա պառավը տավարնին էլ ջարդում:

Նրա գնացած վախտը մի հնգորն էլ ա դուս տանում, տեղը փետ գնում ու հնգորտանցն ասում ա.— Էկեք գնա՞նք, իրմի պառավը թող տավարնին ջարդի: Գնում են:

Պառավը գալիս ա տուն, էլի դի տալի.— Ո՞վ ա քուն, ո՞վ ա զարթուն:

Տենում ա ձեն չկա: Իրեք հետ ձեն ա տալի, ուրախանում ա, ասում ա.— Քնել են, գնամ շիմնուն էլ ուտեմ:

Գալիս ա տենում ա տղերանց տեղը փետ ա դրած, մնում ա իրան տանը փոշմանած:

Նրա գնացած վախտը, էն տղերքը, ձամփեն կես են արել, որ էն սարը պտի հասնին, Վասակն ասում ա.— Չխպիկս մնացել ա, եղ պտեմ գնալ:

Հընգերտինքն ասում են.— Մարդագելից անշախ պրծել ես, հմի էլ ե՞ղ պտիս գնալ:

Ասում ա.— Անհնարին ա, պետք ա գնամ:

Ասում ա ու եղ դառնում, գնում: Գնում ա պառավի տունը: — Ո՞ր ա չխպրլիկս,— ասում ա պառավին:

Պառավն ասում ա.— Էկա՞ր, Վասակ ջա՞ն, քու անուշ մսին կարոտ եմ, եղ ա էկել ես, կուտեմ: Վասակն ասում ա.— Հա՛, լավ կանես:

Ուզում ա, որ Վասակին զա բռնի, ուտի, պառավի էն հյուրի-մալաք ախչիկը տենում ա, որ Վասակը շատ սիրուն ա, աչքին շատ դիր ա գալի: Ընչկել մոր թրին հասնիլը, թուրը բերում ա Վասակին տալի, մերը թրին ման ա գալի, գտնում չի:

Ասում ա.— Հըմի կերթամ փըշըրտորեմ կուտեմ:

Գիտի ոչ, որ թուրը Վասակի ձեռին ա: Գնում ա Վասակի կուշտը, որ փըշըրտորիլ պտի, Վասակը թուրը հանում ա, պառավին տալի, էրկու կտոր անում: Հյուրիմալաք ախչկանը վեր ա ունում ու պառավի հարստությունն էլ ա տանում: Գնում ա իրան տուն, օխտն օր, օխտն քշեր հրսանիք անում, պսակվում:

Նրանք հասան իրանց մուրագին, դուք էլ հասնեք ձեր մուրագին: Չարը ընդի, բարին ըստի:

Աստըծանե իրեք խնձոր վեր ընկավ մինը՝ ասողին, մինը՝ լսողին, մինն էլ՝ ալամ աշխարքին: